

2. Бігун В. Філософсько-правове осмислення правосуддя (щодо розмежування понять «судочинство» і «правосуддя»). Вісник Львівського університету. Серія юрид. 2009. Вип. 48. С. 21–27 .

3. Лужанський А.В. Конституційна природа права на доступ до правосуддя в Україні. Держава і право. 2010. Вип. 50. С. 197-201.

4. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 року № 254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>

5. Кримінальний процесуальний кодекс України: Кодекс України; Закон, Кодекс від 13.04.2012 року № 4651-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text>

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-374-6-52>

СИСТЕМА АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВА НА БЕЗПЕЧНЕ ДЛЯ ЖИТТЯ І ЗДОРОВ'Я ДОВКІЛЛЯ В УКРАЇНІ

Запольський Д. Є.

*аспірант кафедри господарського права
юридичного факультету*

ДВНЗ «Ужгородський національний університет»

ORCID ID: 0009-0006-3093-501X

У процесі євроінтеграції України, адміністративної реформи, забезпечення права на безпечне для життя і здоров'я довкілля в Україні, подолання негативних наслідків військової агресії РФ на Донбасі, захисту довкілля, розвитку економіки України, важливого значення набуває дослідження проблематики системи адміністративно-правового забезпечення права на безпечне для життя і здоров'я довкілля в Україні.

Дослідження системи адміністративно-правового забезпечення права на безпечне для життя і здоров'я довкілля в Україні, сприятиме пошуку рішень оптимальних задля удосконалення окремих елементів даної системи адміністративно-правового забезпечення, практики реалізації права на безпечне для життя і здоров'я довкілля в Україні, удосконаленню діяльності уповноважених суб'єктів.

Метою доповіді є охарактеризувати проблематику системи адміністративно-правового забезпечення права на безпечне для життя і здоров'я довкілля в Україні. Завданнями доповіді є сформулювати

авторське визначення поняття «система адміністративно-правового забезпечення права на безпечне для життя і здоров'я довкілля в Україні»; визначити елементи системи адміністративно-правового забезпечення права на безпечне для життя і здоров'я довкілля в Україні.

Питання системи адміністративно-правового забезпечення права на безпечне для життя і здоров'я довкілля в Україні є актуальним, а його окремі аспекти були предметом дослідження низки сучасних науковців, зокрема: Д. Белова, Я. Лазура, К. Рябець та І. Ямкової.

К. Рябець наголошує, що відносини людини із природою стрімко й невинно погіршуються[1, с. 3]. І. Ямкова поняття адміністративно-правового забезпечення розглядає як адміністративну діяльність публічної адміністрації стосовно забезпечення закріплених у Конституції та й інших законах України прав та й законних інтересів відповідних суб'єктів, публічних інтересів держави й суспільства в цілому[2, с. 7].

Адміністративно-правове забезпечення права на безпечне для життя і здоров'я довкілля в Україні у своїй структурі містить дві складові – нормативну та інституційну.

Отже, система адміністративно-правового забезпечення права на безпечне для життя і здоров'я довкілля в Україні – це є внутрішньо взаємоузгоджена сукупність норм та і принципів права, уповноважених суб'єктів та їхня практична діяльність, що мають на меті здійснення забезпечення права на безпечне для життя і здоров'я довкілля в Україні.

Система адміністративно-правового забезпечення права на безпечне для життя і здоров'я довкілля в Україні має важливе значення для захисту довкілля, подальшого розвитку України як правової держави, збереження екосистем, флори та фауни, забезпечення сталого природокористування, доступу до якісної питної води населення, недопущення виникнення та ефективна боротьба із лісовими пожежами, сприяння розвитку туризму, рекреації, сприяння процесу євроінтеграції України.

На основі вищенаведеного визначення поняття «система адміністративно-правового забезпечення права на безпечне для життя і здоров'я довкілля в Україні» можна виокремити наступні складові елементи даної системи адміністративно-правового забезпечення права на безпечне для життя і здоров'я довкілля в Україні:

1. Нормативна система адміністративно-правового забезпечення права на безпечне для життя і здоров'я довкілля в Україні.

2. Інституційна система адміністративно-правового забезпечення права на безпечне для життя і здоров'я довкілля в Україні.

Нормативна система адміністративно-правового забезпечення права на безпечне для життя і здоров'я довкілля в Україні – це є внутрішньо взаємоузгоджена цілісна сукупність норм та й принципів права, що

закріплені в відповідних актах внутрішньодержавного та і міжнародного права України, котрі регламентують забезпечення права на безпечне для життя і здоров'я довкілля в Україні.

Нормативна система адміністративно-правового забезпечення права на безпечне для життя і здоров'я довкілля в Україні наступні містить елементи:

1. Нормативна система адміністративно-правового забезпечення права на безпечне для життя і здоров'я довкілля в Україні за внутрішньодержавним правом.

2. Нормативна система адміністративно-правового забезпечення права на безпечне для життя і здоров'я довкілля в Україні за міжнародним правом.

Інституційна система адміністративно-правового забезпечення права на безпечне для життя і здоров'я довкілля включає уповноважених суб'єктів та й їхню діяльність щодо забезпечення права на безпечне для життя і здоров'я довкілля в Україні.

Інституційна система адміністративно-правового забезпечення права на безпечне для життя і здоров'я довкілля – це є взаємоузгоджена сукупність уповноважених суб'єктів та й їхня діяльність щодо забезпечення права на безпечне для життя і здоров'я довкілля в Україні.

Інституційна система адміністративно-правового забезпечення права на безпечне для життя і здоров'я довкілля містить два складові елементи:

1. Національну інституційну систему адміністративно-правового забезпечення права на безпечне для життя і здоров'я довкілля.

2. Міжнародну інституційну систему адміністративно-правового забезпечення права на безпечне для життя і здоров'я довкілля.

Нижче розглянемо більш детально нормативну систему адміністративно-правового забезпечення права на безпечне для життя і здоров'я довкілля в Україні за внутрішньодержавним правом.

Нормативна система адміністративно-правового забезпечення права на безпечне для життя і здоров'я довкілля в Україні за внутрішньодержавним правом – це є внутрішньо взаємоузгоджена цілісна сукупність норм та й принципів права, що відображені в відповідних нормативно-правових актах внутрішньодержавного права України, котрі регламентують забезпечення права на безпечне для життя і здоров'я довкілля в Україні.

Нормативна система адміністративно-правового забезпечення права на безпечне для життя і здоров'я довкілля в Україні за внутрішньодержавним правом містить наступні складові:

1. Конституції України[3] від 28 червня 1996 року, зокрема, згідно ст. 13 Конституції України всі природні ресурси, які знаходяться у межах території України – це об'єкти права власності народу України. Кожен громадянин право має користуватися такими природними

об'єктами права власності народу відповідно до чинного законодавства. А згідно ст. 16 Конституції обов'язком держави є забезпечення екологічної безпеки й підтримання екологічної рівноваги на території України. Відповідно до ч. 2 ст. 50 Конституції України кожному гарантовано право вільного доступу до інформації про стан довкілля.

2. Кодекси України, зокрема: Лісовий кодекс України[4] від 21 січня 1994 року, Кодекс про надра України[5] від 27 липня 1994 року, Кодекс України про адміністративні правопорушення[6] від 7 грудня 1984 року, Водний кодекс України[7] від 06 червня 1995 року, Земельний кодекс України[8] від 25 жовтня 2001 року, Повітряний кодекс України[9] від 19 травня 2011 року, Кодекс цивільного захисту України[10] від 2 жовтня 2012 року.

Відповідно до ч. 1 ст. 55 Земельного кодексу України до земель лісогосподарського призначення належать всі землі, вкриті лісовою рослинністю, а також і не вкриті лісовою рослинністю, і нелісові землі, які надані й використовуються для потреб лісового господарства.

Відповідно до ст. 65 Водного кодексу України користування водами для потреб сільського та лісового господарства здійснюється у порядку як загального, так й спеціального водокористування. Під час зрошення земель лісогосподарського призначення водокористувачі здійснювати зобов'язані заходи щодо попередження підтоплення, засолення, заболочення та забруднення цих земель. А згідно ч. 2 ст. 54 Водного кодексу України лісосплав на водних об'єктах заборонено в Україні. Хоча ще століття тому була поширена в Закарпатті така спеціальність як бокораш – спеціалісти по лісосплаву, які активно здійснювали лісосплав на численних гірських ріках Закарпаття.

3. Закони України, зокрема, наступні: «Про охорону навколишнього природного середовища» від 25 червня 1991 р, «Основи законодавства України про охорону здоров'я»[11] від 19 листопада 1992 р., «Про оцінку впливу на довкілля»[12] від 23 травня 2017 року та «Про заборону на проведення суцільних рубок у гірських ялицево-букових лісах Карпатського регіону»[13] у редакції від 30 жовтня 2019 р.

Відповідно до ст. 2 Закону України «Про оцінку впливу на довкілля» від 23 травня 2017 року оцінка впливу на довкілля – це процедура, що передбачає:

- проведення громадського обговорення відповідно до Закону;
- підготовку суб'єктом господарювання звіту з оцінки впливу на довкілля;
- аналіз уповноваженим органом інформації, наданої у звіті з оцінки впливу на довкілля, будь-якої додаткової інформації, яку надає суб'єкт господарювання, а також інформації, отриманої від громадськості під

час громадського обговорення, під час здійснення процедури оцінки транскордонного впливу, й іншої інформації;

- надання уповноваженим органом мотивованого висновку із оцінки впливу на довкілля, що враховує результати вищезгаданого аналізу;
- врахування висновку з оцінки впливу на довкілля у рішенні про провадження планованої діяльності.

Відповідно до ст. 2 Закону України «Про заборону на проведення суцільних рубок у гірських ялицево-букових лісах Карпатського регіону» з метою збереження корисних властивостей лісів і забезпечення запобігання проявам згубних наслідків природних явищ в Карпатському регіоні встановлена заборона на проведення суцільних рубок головного користування і суцільних рубок формування й оздоровлення лісів, крім розробки суцільних вітровалів та буреломів, а також суцільно вражених шкідниками та хворобами насаджень.

4. Підзаконні нормативно-правові акти з питань забезпечення права на безпечне для життя і здоров'я довкілля в Україні, зокрема, наступні: Постанова ВРУ «Про інформування громадськості з питань, що стосуються довкілля»[14] від 4 листопада 2004 року, Постанова КМУ «Про затвердження Порядку заготівлі другорядних лісових матеріалів та здійснення побічних лісових користувань в лісах України»[15] від 23 квітня 1996 р. № 449, Постанова КМУ «Про затвердження Положення про Міністерство захисту довкілля і природних ресурсів України»[16] від 25 червня 2020 р. № 614.

Отже, поняття «система адміністративно-правового забезпечення права на безпечне для життя і здоров'я довкілля в Україні» визначити можна як внутрішню взаємоузгоджену сукупність норм та і принципів права, уповноважених суб'єктів та їхня практична діяльність, що мають на меті здійснення забезпечення права на безпечне для життя і здоров'я довкілля в Україні.

Можемо виокремити наступні складові елементи системи адміністративно-правового забезпечення права на безпечне для життя і здоров'я довкілля в Україні:

- нормативну систему адміністративно-правового забезпечення права на безпечне для життя і здоров'я довкілля в Україні;
- інституційну систему адміністративно-правового забезпечення права на безпечне для життя і здоров'я довкілля в Україні.

Існують перспективи подальших наукових досліджень у даному напрямку, зокрема, щодо: порівняльно-правового аналізу системи адміністративно-правового забезпечення права на безпечне для життя і здоров'я довкілля в Україні в Україні та інших країнах світу; реформування адміністративного законодавства України; міжнародного співробітництва України.

Отже, у даній доповіді охарактеризовано систему адміністративно-правового забезпечення права на безпечне для життя і здоров'я довкілля в Україні.

Література:

1. Рябець К.А. Екологічне право України: Навчальний посібник. К.: Центр учбової літератури, 2009. 438 с.
2. Ямкова І.М. Адміністративно-правове забезпечення діяльності фізичних осіб-підприємців в Україні: автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07; Відкр. міжнар. ун-т розв. людини "Україна". К., 2013. 20 с.
3. Конституція України від 28 червня 1996 року. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30. Ст. 141.
4. Лісовий кодекс України від 21 січня 1994 року (в редакції Закону України від 08.02.2006 року). *Відомості Верховної Ради України*. 2006. №21. Ст. 170.
5. Кодекс про надра України від 27 липня 1994 року. *Відомості Верховної Ради України*. 1994. № 36. Ст. 340.
6. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 7 грудня 1984 року. *Відомості Верховної Ради УРСР*. 1984. Додаток до № 51. Ст.1122.
7. Водний кодекс України від 06 червня 1995 року. *Відомості Верховної Ради України*. 1995. № 24. Ст.189.
8. Земельний кодекс України від 25 жовтня 2001 року. *Відомості Верховної Ради України*. 2002. № 3-4. Ст. 27.
9. Повітряний кодекс України від 19 травня 2011 року. *Відомості Верховної Ради України*. 2011. № 48-49. Ст. 536.
10. Кодекс цивільного захисту України від 02 жовтня 2012 року. *Відомості Верховної Ради України*. 2013. № 34-35. Ст. 458.
11. Основи законодавства України про охорону здоров'я: Закон України від 19 листопада 1992 року. *Відомості Верховної Ради України*. 1993. № 4. Ст. 19.
12. Про оцінку впливу на довкілля: Закон України від 23 травня 2017 року. *Відомості Верховної Ради України*. 2017. № 29. Ст. 315.
13. Про заборону на проведення суцільних рубок у гірських ялицево-букових лісах Карпатського регіону: Закон України в редакції від 30 жовтня 2019 р. *Відомості Верховної Ради України*. 2019. № 51. Ст. 383.
14. Про інформування громадськості з питань, що стосуються довкілля: Постанова Верховної Ради України від 04 листопада 2004 року. *Відомості Верховної Ради України*. 2005. № 2. Ст. 72.
15. Про затвердження Порядку заготівлі другорядних лісових матеріалів і здійснення побічних лісових користувань в лісах України: Постанова Кабінету Міністрів України від 23 квітня 1996 р. № 449. URL:

16. Про затвердження Положення про Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України: Постанова Кабінету Міністрів України від 25 червня 2020 р. № 614. *Офіційний вісник України*. 2020. № 59. Ст. 1853.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-374-6-53>

ОСОБЛИВОСТІ ПРОЛОНГАЦІЇ ДОГОВОРІВ ЗА ЦИВІЛЬНИМ ЗАКОНОДАВСТВОМ УКРАЇНИ

Карпенко В. Р.

*бакалавр, студент заочної форми навчання 2 - КМ-4 курсу
Навчально-наукового інституту заочного та дистанційного навчання
Національна академія внутрішніх справ
м. Київ, Україна*

Строк є істотною умовою для будь-яких господарських договорів (частина третя статті 180 Господарського кодексу України). Водночас у цивільних правовідносинах строк буде істотною умовою лише залежно від виду договору, що впливає із частини першої статті 638 Цивільного кодексу України.

Проблемним видається той факт, що законодавцем не визначено універсальні вказівки щодо дій договірних сторін у разі завершення строку дії договору. Так, у Главі 53 Цивільного кодексу України, що стосується укладання, зміни і розірвання договорів в цілому, є лише вказівка, що внесення змін за загальним правилом здійснюється за згодою сторін (частина перша статті 651). Натомість механізм пролонгації договору передбачає оптимізацію часових втрат договірних сторін на погодження та підписання додаткових угод. У зв'язку з викладеним видається доповнити Цивільний кодекс України статтею 651-1, яка міститиме загальні положення щодо автоматичної пролонгації договорів.

Прямі вказівки щодо пролонгації передбачені для договорів найму, управління майном, банківських вкладів та ліцензійних договорів:

- якщо наймач продовжує володіти та/або користуватися майном після закінчення строку договору найму, то договір вважається поновленим на той самий строк, якщо відсутні заперечення наймодавця